

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

Katalog taxonů introdukovaných dřevin s potenciálem lesnického využití na stanovištích s nižší dostupností vláhy

Petr Novotný, Martin Fulín, Václav Bažant

Strnady, 8. 9. 2022

Úvod

- **Návrh projektu** – výběr taxonů pro navazující výsadby VP
- **Expertní návrh** (předvýběr = potenciální odolnost k suchu, dostupnost RM)
- **„Verze 1“** (1. rok řešení, 2017)

Lesy České republiky, s. p., Hradec Králové

VÝZKUMNÉ PROJEKTY
GRANTOVÉ SLUŽBY LČR

Projekt

ZALOŽENÍ VÝZKUMNÝCH PLOCH
S INTRODUKOVANÝMI DŘEVINAMI POTENCIÁLNĚ
ODOLNÝMI VŮČI SUCHU V OBLASTI PAHORKATIN
SEVERNÍ MORAVY POSTIŽENÉ CHRÁDNUTÍM SMRKU
DÍLČÍ REALIZAČNÍ VÝSTUP I
(LITERÁRNÍ REŠERŠE)

Řešitel

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

Odpovědný řešitel:
Ing. Pavel Kotrla, Ph.D.

Spoluřešitelé:
Petr Novotný, František Beran, Josef Cafourek,
Martin Fulín, Jan Leugner, Václav Bažant

Strnady, říjen 2017

Struktura 1. verze

Zájmové dřeviny:

- **Rozšíření**
- **Proměnlivost**
- **Ekologická charakteristika (směsi, abiotické f. – sucho, biotické f.)**
- **Produkce dřeva a využití druhu (včetně provenienčního výzkumu)**
- **Možnosti lesnického využití v ČR**
- **Závěrečný souhrn – tabulka**

KD 14. 12. 2017 (1. verze)

- Katalog **odevzdán** v termínu, zadavatelem **akceptován**
- Autoři dotázáni na možnost dobrovolného **doplnění** nové podkapitoly **výchovné zásahy** a **rozšíření** textu u **některých** stručněji pojatých **dřevin** (např. DBC)
- Na místě **akceptováno** → odevzdání **2. verze** na konci řešení projektu (r. 2021)

2. verze (LČR + MZE-RO0118)

- **aktualizace** celého textu (např. IND)
- u všech dřevin **doplněna** kapitola „Pěstební aspekty“
- **doplněn** druh **borovice pokroucená**
- **rozšíření textu** u některých druhů (BO těžká, DG, tsuga západní, sekvojovec obrovský, duby, OSK, KJ, ořechovec hořký, PL javorolistý)
- **vysvětlivky k tab. 2** (zvýšení transparentnosti doporučení)
- **závěrečné vyjádření** (doporučení/nedoporučení)
- **foto** (habitus, detail)

DŘEVINA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Σ
borovice černá <i>Pinus nigra</i>	+	++	+	--	+	+	0	--	?–	+	+	+

Kritérium: **1** produkční schopnost, **2** využitelnost dřeva, **3** vhodnost do různých typů stanovišť, **4** meliorační účinky, **5** odolnost k suchu, **6** odolnost k ostatním abiotickým faktorům (mráz, sníh, vítr aj.), **7** odolnost k biotickým škůdcům, **8** křížitelnost s domácími druhy, **9** invazibilita, **10** vhodnost do směsí, **11** schopnost přirozené obnovy

Projev dřeviny v podmínkách ČR (na základě současné úrovně znalostí): ++ velmi pozitivní, + pozitivní, 0 neutrální, – negativní, – – velmi negativní, ? neznámý; taxon vhodné provenience celkově z pohledu introdukce na odpovídajících stanovištích (Σ): + vhodný, 0 vhodný s výhradami, – méně vhodný

Borovice černá 1: + Produkce většinou obdobná jako u borovice lesní, některé provenience nadprůměrné. **2:** ++ Dřevo spíše nevhodné na stavební konstrukce, jinak široké využití. **3:** + Tolerance k podkladu (kyselejší, vápnité i hadce), obsahu solí v ovzduší, ne k vysoké hladině podzemní vody. **4:** – – Melioračně nepříznivá (acidifikace půdy, vysoká vrstva surového humusu), bylinné patro pouze ve starších prosvětlených porostech. **5:** + Vydrží dlouho bez vody (hluboké kořeny), záleží na provenienci (v přímořském klimatu využívá i vzdušnou vlhkost, která u nás chybí). **6:** + Odolná vůči větru, námraze, mrazům (s výjimkou časných), imisím, ne vůči těžkému mokrému sněhu. **7:** 0 K biotickým škůdcům neutrální (podobná borovici lesní). **8:** – – Schopnost křížení s borovicí lesní a borovicí klečí. **9:** ?– Mimo přirozený areál se v některých zemích invazně projevuje (v ČR místy proniká do přírodních a polopřirozených společenstev). **10:** + Možné uplatnění ve směsích s hlavními hospodářskými dřevinami (SM, BO, JD, DB, BK), nevhodné jednotlivé přimíšení. **11:** + Častá a dobrá úroda semen s vysokou klíčivostí, malá konkurenční schopnost. **Σ:** + Při použití vhodné provenience, v případě legislativního ukotvení národních seznamů invazních nepůvodních druhů může být využívání zásadně omezeno.

Certifikovaná metodika

- **Upravena struktura kapitol** (novost postupů, uplatnění aj.)
- **Oponentura** (odborná – **doc. L. Úradníček**, MZe – **Ing. V. Knorová**)
- **Zahrnutí připomínek** recenzentů a podniků z KD 10. 1. 2022
- **Uživatelská smlouva** (LČR, s. p.)
- **Certifikace** (MZe ČR)
- **Lesnický průvodce** (VÚLHM, v. v. i.)

<https://www.vulhm.cz/aktivity/vydavatelaska-cinnost/lesnicky-pruvodce/>

Děkujeme za pozornost:

pnovotny@vulhm.cz, fulin@vulhm.cz, bazant@fld.czu.cz

